

فرم آموزشی «اثرات مصرف مواد مخدر، محرک و الکل»

افراد به دلایل مختلفی مواد استفاده می‌کنند. برای مثال عده ای ممکن است برای به دست آوردن انرژی و احساس لذت از ماده ای استفاده کرده و یا مواد را برای کم شدن اضطراب و ناامیدی و یا آرام شدن مصرف کنند.

مصرف مواد عوارض جسمی، روانی و اجتماعی متعددی دارد و اغلب باعث مشکلات جدی در عملکرد شخصی خانوادگی، تحصیلی یا شغلی می‌شود. مصرف مواد به صورت تزریقی افراد را در خطر ابتلا به عفونت‌هایی مانند اچ آی وی/ایدز و هیپاتیت سی قرا می‌دهد. همچنین بسیاری از مواد می‌توانند باعث ایجاد یا عود علائم سایکوز شوند.

مواد به چند دسته کلی تقسیم می‌شوند که در ادامه به برخی از مهم‌ترین دسته‌های آن پرداخته می‌شود:

مخدر ها

تریاک، هرویین، کراک از جمله مواد مخدر رایج هستند. ترامادول و کدئین داروهای شبه مخدری هستند که گاهی مورد سوء مصرف قرا می‌گیرند. مواد مخدر باعث کاهش درد و اضطراب می‌شوند ولی اثرات منفی متعددی نیز دارند از جمله: گیجی و خواب‌آلودگی، یبوست، تهوع، مشکلات تنفسی. مصرف مواد مخدر باعث وابستگی جسمی و روانی در فرد مصرف کننده شده و قطع مصرف باعث علائم ترک مانند درد بدن، تعریق، لرز، بی‌خوابی، بی‌قراری می‌شود.

الکل

الکل اثرات متعددی بر روی مغز و رفتار دارد از جمله می‌تواند باعث مشکلات حافظه، افسردگی، پرخاشگری، رفتارهای نامتناسب، اشکال در قضاوت، مشکلات حرکتی و بدتر شدن یا عود سایکوز شود. الکل باعث کند شدن واکنش‌های مغزی شده و احتمال بروز تصادفات رانندگی را افزایش می‌دهد. مصرف الکل در بلند مدت باعث اختلال در کارکرد بسیاری از اعضای بدن از جمله قلب و عروق، کبد و گوارش می‌شود و احتمال بروز بسیاری از سرطان‌ها را افزایش می‌دهد.

محرک ها

آمفتامین‌ها که معمولاً به نام‌های شیشه یا کریستال به فروش می‌رسند از رایج‌ترین مواد محرک هستند. این مواد می‌توانند خواب و اشتها را کاهش دهند، باعث ایجاد توهم، بدبینی، اضطراب و ترس و یا بی‌قراری و پرخاشگری شوند. آمفتامین‌ها باعث ایجاد یا بدتر شدن سایکوز می‌شوند. کوکائین نیز یک ماده محرک با اثرات مشابه است.

سایر مواد

حشیش که به نام های بنگ، گل، علف، وید، ماری جوانا هم شناخته می شود می تواند باعث تجربه های حسی غیر معمول، توهم، اشکال در تفکر شده و مصرف زیاد آن در ایجاد سایکوز نقش دارد.

درمان

درمان های دارویی و غیر دارویی مختلفی برای ترک مواد وجود دارد که هم در درمانگاه های روان پزشکی و هم در کلینیک های ترک مواد انجام می شود. اقدامات سریع تشخیصی و درمانی می تواند مانع از ادامه مصرف مواد و عوارض نامطلوب آن شود که البته نیازمند همکاری بیمار و خانواده است. با توجه به آسیب های متعدد ناشی از مواد، درمان اختلالات مصرف مواد معمولاً به صورت طولانی مدت توصیه شده و در صورت پیگیری مناسب بیمار، با نتایج بسیار مطلوبی همراه خواهد بود. ذکر این نکته حایز اهمیت است که همانند هر درمان دیگری، بهتر است فرد مصرف کننده و خانواده وی برای درمان به متخصصین این امر مراجعه نموده و از پذیرفتن توصیه از افراد فاقد تخصص و مصرف سرخود دارو اجتناب ورزند.